

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)

Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS

AZERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre — — — — — 8 kor.
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Hominibus bonae voluntatis.

A béke fejedelmének

bölcsője, jászola körül már másodszer gyülekeznek a háború vesztesei, győzői, diadalmas hősei s idegen országban szomorú foglyai. Árvák, özvegyek s az elagott apák, anyák rimánkodnak összetett kezekkel: „Adj békességet, Uram, napjainkban!” Hőfölte bércek tetején, zímankós förgetegben, térdig fagyos hóban áll a doberdói fensik hős öre a Kárpátok felé vízi képzelete, melyeknek szomorú dicsőséges évfordulóját ünnepli fegyverére kulcsolt kézzel. Családi tűzhelye körül pedig összebujnak, mint fázós báránycák, árva kicsinyei s édesanyjuk omló könnyeiben van az ő bethlehem-i csillagok.

Hiába, hiába levert hadseregeknek gyászos futása, hiába tört remények rémes kísértete, hiába millió meg millió ártatlanul szenvedőnek már-már tenger morajához hasonló s fenyegető jaja. „Non est pax impiis — nincs békességük a hitetleneknek.”

Mildós cárnak, az atyuskának nem fáj, hogy a birka muzsik vére tovább is ömölni fog, a francia és olasz vakoló mestereknek dühe csak nagyobb lángot fog a kínos kudarcok alatt s John Bull az ő karakterisztikus „nyugalmával” megy neki a suezai újabb fiaskónak.

Nincs „treuga Dei”. Ők meg akarják mutatni, hogy emancipálták magukat a pápaság befolyása alól, pedig vert seregeikre ráférne egy kis pihenés, szedelőzködés.

Igazán vakság kell ahhoz, hogy sorokban Isten büntető ostorát ne lássuk.

Hiszen kedvező alkalom volna rá, hogy büszke „bekerítő” tervük megsemmisülte után mentsék legalább azt, ami menthető s amit menteni kell.

Mi pedig oly nyugodtan tekintünk fogcsikorgató, dühös esztelenségekre, mint aminő tiszta lelkiismerettel nézünk a Béke Fejedelmének bölcsőjére. Farizeusi kép-mutatással senki se vádolhat bennünket, ha mi, maroknyi magyar nép így térdelünk a Jászol előtt: Te tudod, Uram, hogy mi ezt nem akartuk. Te tudod, hogy őseink szentelt porát s evvel a Te igaz, szent és drága tanításodat védjük és megvédjük. Igen, Uram, nekünk már van békességünk. Ostorozásod észretérített s nem a szétválasztó gyűlölködésben, hanem összeforrasztó, erős szeretetben talált a Te születésed napja, midőn másodszer végítnek égi haranghangok mennyei zenét ágyuk pokoli zengésébe.

A bölcsesség és békesség első feltétele: félelmed már szívünkbe költözött s lelkünk mélyén szent nyugalmat hirdet Gondviselő igazságosságodnak érzete. Te velünk vagy, mert igazságunk van. Onnan

tudjuk, hogy igazságunk van, mert Te segítettél.

Arra kérünk még csak Uram, vedd el a népek millióinak vezetését azoktól, kik csak hiúságnak, vagy esztelen gyűlöletüknek áldoznak embervér-hekatombákat s az ellenünk harcoló népeknek, Te benned testvéreinknek is add meg azt, amit érdemünkön felül s reményeinken túl is megadtál nekünk: a lelkiyugalom, a biztos jövő békességét s vesztét mult után egyenesebb utat hozzád, ki „ut, igazság és élet vagy” ... Béke Fejedelme!

Bétfy.

A kepe.

Mi az a kepe? A kepe kivetés — beszolgáltatás — jobban mondva végrehajtási processus? Ezt semmiféle rangú és állású ember meghatározni nem tudja, csak azok, akik évek sőt évtizedek hosszú során át abból éltek, élnek, nem! azon tengették életüket és mellette keseregve, túrták a sok igazságtalan szemrehányást és keserűséget, melyet a kepe folyamatoképp nyertek mindenfelől.

En is azok közé tartoztam sokáig; de nem csak keseregtem, hanem sokszor kitört belőlem a fájdalom jajsza s hosszszas hírlapi cikkekben adtam kifejezést, a tengeri háborgás lecsillapítására Péter hívó,

A megszállott lengyel területekről.

Fölötte érdekes levélben írja le a lengyelországi népeletet és viszonyokat lapunk egyik munkatársának sógora, (aki egyébként gyulafehérvári kereskedő). A levelet közérdekű volta miatt érdemesnek tartjuk egész terjedelmében közölni.

Radomi kormányzóság október 1.

Édes Józsi!

Lapodat megkaptam és válaszolok is reá rögtön. Bizony nekünk itt elhagyatva, távolosva a világtól, nem épen gyöngy az életünk és újság sem igen kerül előnkbe, mert tudod, mi künn vagyunk a pályán, a szabad mezőn hidaknál, meg átjáróknál, így igen keveset látunk, kevés emberrel találkozunk. Falu a közelben nincs, de azért erről a szerencsétlen poltyák, vagyis lengyel népről írhatok neked.

Lengyelországba való belépésem első

pillanatától kezdve rossz benyomást tett réám ez a tunya nép. Ott elől még voltak falvak, de ahogy a kielcei gubernátusból kijöttünk, a falvak olyanszerűek, akár nálunk a havasokon: egy-egy kiáltásnyira vannak a házak egymástól. A háza, jobban mondva, nyomorult viskója, mind-egyiknek a földje végében van építve és így nem képez községet. A templom azonban, már ahol van, meg kell adni, mindenütt igen szép; a nép maga pedig babonásan vallásos és piszkos a végtelenségig. Lakásuk egy szoba és konyha, amelyek butorzata az maguk összetákolta ágy és a tűzhely körüli padka. Asztal, székek nagyon ritka helyen vannak.

Tisztálkodni nem szeretnek. Hetekig eljárnak a fehérneműben, úgy, hogy végül a legnagyobb jóakarattal sem foghatjuk rá, hogy fehérnemű, hanem inkább feketemű. Sok helyen úgy alusznak szalmán, egy rakáson. Eledelik általában krumpli és rozskenyér, ezeken kívül egyebet nem igen esznek. Evéshez úgy ülnek, hogy a

fazakat a földre teszik, körülülük s mindenki abból eszik. Tányér ritka, más evőeszköz még ritkább.

Úgy a férfi, mint a nő dologkerülő. Igaz, hogy nem is igen van, mit dolgozniók. Rozson, árpán és krumplin kívül egyebet nem termelnek, krumplit nagyon sokat. A férfi megszántja a földet, a nő beveti, s ezáltal be van fejezve a földművelés. Nem gyomlál, nem kapál. Elnéztem, egész áldott nyáron a nők is és a férfiak is otthon heverték az árnyékban, semmit se tétel, pedig az udvar ronda, be sincs kerítve, tele szeméttel. Házaikat is egy hónapba egyszer ha kisérik (a krumplifőző fazakat is akkor mossák ki!), csupa utatlat bemenni a házukba. Veteményes kertet itt nem látsz, hagyma-, paszuj-, salátatermesztéssel nem babrálnak, inkább hevernek egész áldott nap.

Gyermek, no az van, minden házban 4–10 darabig, az utóbbi mennyiség a legtöbb helyt, de azok is a mocsktól, a gondozatlanságtól satnyák. Nem nagyon mos-

Oberbauer A. Utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek ruhák-
zástlók, stb. gyára — Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

könyörgő szavával, de a mi mestereink nem ébredtek fel, hanem engedtek tovább az emberi szenvedélyek hullámainak ezerféle veszélyei között tovább küzdeni. Mi az a kepe? A kepe az ördög meleg ágya és az emberi fősvénység, irigység, harag, gyűlölet legnagyobbnál fokú mérgeivel teletelt szolgálománya — bére — és jutalma a papi, kántortanítói együttműködő önfeláldozásnak és szenvedésnek.

Nehéznek látszik e definíció azok előtt, akik nem éltek „kepebőröl”, de nem az abból élők előtt.

Sokszor elmereng bánatos lelkem a multon s önkénytelenül hálás szívvel sohajtok fel: Istenem! Legyen hála, hogy megszabadítottál a kepektől, ami amnyi megpróbáltatásomnak volt megalapozója s szülő anyja.

Mikor így hálálkodva olvasom a „Közművelődés”-ből egyik fiatal paptársam „Betörött az ablak” c. reminiscenciáját, — habár nem írja meg a helyet —, de a sorok közt rátalálok a plebános és derék falura.

Hát még ti is ezt értetek meg abban a csak néhány évvel ezelőtt irigylésre méltó nagy megyében, ahol a szeretett látszott uralkodni? Istenem! hát a többivel mi lehet?

A titok meg van fejtve, mely miatt a nagy plebániákról menekülnek kedves paptársaim a kisebb kepe mentes plebániákra, ahol lelkek nyugalomára munkálhatják a rájuk bízott nyáj pásztorációját.

Én nem akarom fájdalmas szemrehányással illetni a népet, amely így bánik az ő igazi-ösztint, barátai-vezérei és tanítóival, de nem is acceptálom az ő eljárását; azonban ez alkalommal védelmére állok s folytatom a kepe meghatározás fogalmát. A kepe a világ legigazságtalanabb s legnagyobb mérvű adóneve, mely a szegény székely népet kezdetől fogva súlytotta és bántja.

Adatja őket az anyjuk, legfeljebb vasárnap; csupa piszok és kosz annak a szegény kicsi gyermeknek a keze, a lába. Tetűje azonban — engedelemmel legyen mondva — az van bővében. Igazán nem jön étvágyad, tölük bár tejet is venni.

Tehene van mindeniknek egy-kettő és egy ló. A lóval dolgozza meg a földjét. Megdolgozhatja, mert könnyű, homokos az egész, persze nem is termékeny. Trágyázásról még tudni se akar; azt mondja, hogy úgy sem használ.

Egy-egy gazdának igen sok földje van. Ha a mi embereink volnának itt meggazdagodnának ennyi föld termésétől, már t. i. olyan megművelés mellett, mint odahaza.

A városi polgár sem sokkal különb a falusinál, az is elég piszkos. Igen sok a zsidóság köztük. No hát ezek még a polgárokat is felülmúlják piszkosságban, ezek

Az a székely nép, mely ott állott és áll, mint a kárpátok védője-őre, a nagy hordár csorda megverője, az álnok király gyilkos és hitetlen alattomos szövetséges megbűntetője; ott volt mindenütt, ahol nálát ösztogattak honszerelmével, szent lelkesedésével, gigási erejével s titáni győzelmeivel a hazát megmenteni. Nem talált, de nem is kereset ürügyet a kibuvóra semmiféle fortélyal, semmiféle színleléssel, önmegcsontással, megkurussal, hanem ment a haza védelmére. Még elvetni sem jött haza a frontról, a lövészárokból, mert egyfelől látta imádott hazájának nagy veszedelmét másfelől pedig tudta, hogy a haza földét szerető asszony szelben, hidegben, esőben megy az eke után, aki dolgozik, erején felül végzi a munkát a maga és gyermeke egészségének rovására is.

Ez így volt a multban s így van ma is, tehát rég rá szolgált és megérdemli ez a nép, hogy felszabaduljon attól az átkos igazságtalan teherből, mely örökös forrása és alapja a pap és hívei hadi lábba álló voltának.

Ha volt valaha alkalom, úgy most van igazi létjogosultsága, vészkiáltásunk és követelésünknek: ne írjunk, ne deputációzunk, hanem követeljük valláskülönbőség nélkül, hogy szolajanak meg és cselekedjenek a vármegye házak, a törvényhozás terméi. Ezek mellé és fölé álljon a magas püspöki kar, s nagy hatamukkal a Csernokok, fényes tehetségükkel a Majláthok, ragyogó szonoklataikkal a Prohászok mentsek meg az Olt. Küllölk és Marosmenti székely népet a kepe szolgálománya sújtó terhetől, s annak a jobb sorsra érdemes papságnak, a melynek egy része a harctéren, kórházakban, a másik pedig idehaza, oly sokat munkálkodik, mint senki más, adják meg a jól kiérdemelt — nem busás — de állása és munkájának meg-

egyszerűen reitenetek. Egy-egy kis lyukszobában 8—10 zsidó, hogy az embert öli meg a csuda, hogyan bujhat annyi zsidó egy olyan kis lyukból. Ezek a tűzsufolt lakások magyarázzák meg azt a körülményt, hogy a legnyomorultabb kis városnak is oly nagy számu a lakossága. Ezekben a zsidó lakásokban aztán látnál poloskát a javából és teit, telivér fajját.

Egyszer az utcán kértem egy zsidótól egy tetűt. Nem felelt. Mondom neki: hogy megízetem, s ígertem 2 koronát, 3-at és 4-et. Akkor benyúlt az inge alá és azonnal előadott egyet s kérte a pénzt. Négy koronát sajnáltam érte, s újra két koronára csaptam le az árát, mert van egy nagyító üvegem s az alatt akartam megtanulmányozni a jószágot. De tudod, hogy két koronáért nem adta, inkább viszatette az ingébe!

(Folytatjuk.)

felelő, néptől mentes fix fizetést, s akkor fogják látni, a most is mindenre felhívó és a fölhívásra szívesen engedelmeskedő, küzdő és önfeláldozó papságnak felkierjét és munkásságának gyümölcsét azok a kormányok, melyek eddig oly keveset gondoltak velünk.

A 12-ik órából csak egy perc hiányzik s ha ez elmúlt megváltás nélkül, akkor vége mindennek. Most vagy soha!

L. G.

Rólunk is valamit.

II.

Az erdélyi lutheránusok reformáció-ünnepélyükön (október 31.) templomai perselygyűjtést rendeznek a templomban és templom előtt. A gyűjtés célja: „az ev. szeminárium.” Évenként tartják; a gyűjtő összeg ezereket tesz ki. Nem tartanánk mi is ily gyűjtő napot? Fillerből lesz a korona. A papi nyugdíjalpra lehetne évenként egyszer gyűjteni; nem hiszem, hogy meddő lenne a gyűjtés.

N. N. pásztor 100 koronát adott az ev. papi nyugdíjalpnak. Nem is pénzben, hanem kötvényben. A felszólítást hasonlításra két szóban fejezte ki: „vivant sequentes!” Rövid egy hónap alatt a 100-ik kötvény is beérkezett. Mi nálunk vajon hasonló eljárás vezetne-e eredményre? Pedig, mi nálunk is voltak 4—700 kor. hadikölcsön jegyzések. Hányat kap a papi nyugdíjalp?

A legutolsó áll. alkalmazotti nyugdíjba lépése percétől „Lakbér illetéket” kap. Mi szegény papok, mit kapunk? Megkapjuk azt, amit magunknak megszereztünk. Boldog, aki 2400 koronát kaphat. Elég-e ez a megélhetésre? Alig. Hát a házbérré? Hányan vannak, akik házra szert tettek? Egy ilyen alap megteremtésére gondolt-e valaki? Ha nem, hát kezdjük meg. Videant consules!!

Adóztassuk meg magunkat, mert rajtunk más ügyse segí.

A panaszos hangok általánosok, hogy a Katekizálás terén sok a kérvény és követelmi való. A panaszos jogosultak. In radice kell segíteni. Minden esperesi kerület koronagyűlése kösse össze összejöveteleit katekizálással. Ügyes, tapintatos katekétá mindenhol van. Tartson az gyakorlati tanítást, hadd tanuljunk mi öregek, de fiatalok is. Tanulni nem szegyen!!

Háborítás világban élünk. Érezzük is, mert sokan teljesítenek katonaszolgálatot. Helyes és jó! Tegyük is meg katonáinkért mindent! A baj csak az, hogy a többnyelvűség nemesak a katonapapnál fontos

A plebániáknak és lelkészi hivataloknak szükséges összes

Egyházi nyomtatványok

Cimnyomással ellátott hivatalos levélborítékok
(100 darab 1 kor. 20 fillértől.)

Devozionális cikkek (rózsafüzérek, feszületek szentképek stb.) !!! Jutányos árban !!!

A Szent István Társulat összes kiadványait állandóan raktáron tartjuk és ugyanazon árban árussítjuk mint a kiadó cég. Irodai szükségletre mindennemű papírok és írószerek kaphatók: a Püsp. Lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

tényező, hanem azoknál is, kik itthon maradtunk. Hát ha a magyaron kívül még csak egyet tudnánk!! Milyen más lenne sok minden. Fiatall generáció, tanuljunk nyelveket! Aztán mehetünk katonapapnak is, de egy nyelvet üljünk hon és dolgozzunk egyházmegyénk várfalai között.

Múlt státusgyűlésünkön a főpásztori mise után, egyik előkelő civil úr ezeket mondotta: „Hát már sekrestyések is segédkeznek a püspök úrnak, nincs a státusgyűlésen elég pap?.. Én szegyenkezve tovább álltam. A civil úr azonban igazat mondott. Ha van elegendő pap, ne ászisz-táljon tonzurás sekrestyés. Irják ki az aszisz-táló papokat és rendben van minden.

Írás a gyászoló anyákhoz.

(Vass József dr. Magyarok vigasztalása című könyvéből.)

II.

2. Kié a gyermek? Elsősorban az Istené. A lelket Isten visszavárja ebből a világból, a gyermek tehát különösen lelke szerint Isten birtoka. Ővé egyébként is, bár nem foglalja le magának; övé, az Ő gondviselése vezeti keresztül az életet. De az életnek mindenestre vége szakad: mikor? Nem lehet tudni. Mondjuk, hogy a születéstől számított 70—80 év múlva. Lehet, hogy érett férfikorban vagy az ifjúság dalás éveiben, vagy talán mindjárt a születés után. Hiszen az életnek igen sok ellensége van. Egy anya sem tudja, ő temeti-e gyermekét, vagy gyermeke őt. S van-e joga valakinek emiatt perbe állani Istennel; van-e joga kimondani, hogy bűn szülni? Bizony nincs. Te bánatos anya, ki e retentő szavakat mondtad, talán már meggondoltad azóta, hogy gyermekednek hős halála sebb halál, mintha rít baj, könnyelműség, hirtelen szerencsétlenség oltotta volna ki életét! Most büszkén őrzöd hős emléket: ki tudja, nem kellett volna-e szegénypiros arcodat ijedten rejtgetned, valahányszor fiadról szó esik, ha életben maradt volna. Ne azt tekintsd, hogy elesett fiad derék és jó fiú volt, gondoldj arra is, hogy rossz utra kerülve, talán átka és réme lett volna öreg napjaidnak. Ne mondd, hogy ez nem történt volna, mert szentnek és jónak nevelted: gyarló az ember, halála előtt semmi boltás elől nem biztos. A Gondviselés utjai igen titkosak. Jó nekünk lelkinet alázatos bízalomra szoktatnunk. Jó nekünk, hogy nincs bepillantásunk Isten szemének erejével az élet szövevényeibe; ha volna, talán szörnyethalnánk rémületünkben az örvények miatt, amelyek között Isten uralmas keze mint álomjárókat vezérel benntünk.

3. Menj ki, kérlek a temetőbe. Ott találd egy papnak elhanyagolt sírját. Mikor ragályos betegség ütött ki a községben, a pap házról-házra járt, Isten vigasztalását, erejét vitte a haladóklok ágyához. Lehajolt a kintol és a halál rémületétől eltorzult arckhoz, hogy rekedt susogásukat megértse. Százak lelkét mentette, vigasztalta, a maga életét pedig elvesztette. Hittmair linzi püspök a tifusos beteg katonák közé szegődött, kötött püspöki ruhája fölé, két erős kezével emelgette, mosta, öltöztette beteg testvéreinket. Mindenkihez volt egy vigasztaló szava, egy derűs mosolya. Most hidegen és mereven fek-

szik koporsójában: megölte önfeláldozó szeretete, megölte a tifusz. Székesfehérvárott gyöngö virágszál-leány állott be a kórházba maga kereste nehéz ápolómunkákra. Szelid angyal módjára lebegett egyik szenvedőtől a másikhoz, életet ápolt, halált szerzett. Virágos sírját megnézheted a város temetőjében. (Folytatjuk.)

Gondoskodjunk a hadifoglyokról!

A Vörös Kereszt felhívással fordul a magyar közönséghez.

Sok ezer anya és hitves, ki most esztendeje még hősapját és érmelegítőt kötött katonáinak, ma szorongó aggodással tekint idegen országban levő HADIFOGLYAINK felé. Jött a hír, hogy nélkülöznek s fáznak, nekünk pedig eddig alig volt módunkban, hogy szenvedésüket enyhítsük, mert a nagy távolság s a közlekedés nehézségei ezt csaknem lehetetlenre tették.

A Magyar Vörös Kereszt Egylet most örömmel értesíti a közönséget, hogy az illetékes tényezőkkel egyetértésben hosszas tárgyalás után végre: sikerült módját találni annak, hogy kollektív szeretetadományok akadálytalanul eljuthassanak az oroszországi fogolytáborokba.

Az orosz kormány ugyanis gyorsvonatokat bocsát a Vörös Kereszt szolgálatába, melyek Svédországból akadály nélkül fogják szállítani mindazt amit küldünk, az Oroszország területén levő fogolytáborokba.

A vonatokat a svéd Vörös Kereszt Egyesület küldöttei kísérik végig az orosz birodalom s amerikai vörös keresztessékekkel, valamint az orosz Vörös Kereszt megbízottaival együtt maguk osztják ki az adományokat a foglyok között.

Hadügyi vezetőségünk, felhasználva a kedvező helyzetet, gyors kézzel intézkedett s e percben is már több vonat rohog Oroszország felé, megrakva hasznos, meleg holmival.

De nem csak az államnak vannak ezen a téren kötelességei, hanem a társadalomnak is, mely talán bele sem nyugodnék abba a gondolatba, hogy ne juttasson segítséget szeretteinek, ha erre mód kínálkozik.

Ezért a magyar Vörös Kereszt Egylet felhívja a közönséget, küldjön szeretetadományt, vagy annak megváltására pénzt, az Oroszországban levő hadifoglyok számára.

Adjon mindenki, kinek valakije van orosz fogságban, mondjon le arról, hogy az ő szeretetadománya éppen az ő hozzátartozójának jusson — aminek keresztülvitele lehetetlenség — ha mindenki adott, mindenki kapni is fog.

Csak nagy rend, fegyelmezetség és gyorsaság vezet célhoz. Ha a közönség erre képes, a végrehajtásban nem lesz hiányosság.

Aki szeretetadományt ohajt küldeni, küldje azt a mellékelt bérmentes postatakarék-pénztári befizetési lap felhasználásával esetpostautalványon a Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító hivatalhoz (Budapest, IX., Üllői-ut 1.) a hová a gyűjtőitvet is kérjük visszajuttatni. A szeretetadományok pedig a báró Hecceg Lipót főmegbízott ur vezetése alatt működő Vörös Kereszt Szeretetadományi osztályhoz küldendők (Budapest, V., Lipótkörút 1.) Ugy a csomagon, mint a posta-

utalványon feltüntetendő, hogy: Szeretetadomány Oroszországba.

Egyes hadifoglyok nevére vagy címére szóló csomagokat nem fogadhatunk el s nem továbbíthatunk.

Mindenki figyelmesen olvassa el az itt következő utasításokat, mert azok szigorú betartása nélkül a küldemények sorsa veszélyeztetve van s egy szabálytalan vagy meg nem engedett tárgyat tartalmazó csomagért egész vonatok tartalma kerülhet abba a veszedelembé, hogy nem jut rendelkezési helyére.

Használt holmit nem szabad küldeni kizárólag csak egészen új dolgot. Írásnak egy betűnek sem szabad mellékelve lennie, valamint nyomtatott dolgot (könyvet, újságot) sem szabad küldeni. Élelmiszert, italt egyetlen csomagnak sem szabad tartalmaznia.

Felső ruha küldését az orosz kormány nem engedi. Ehelyett takarókat, meleg alsóruhát, a hideg ellen védő egyéb ruházatközi tárgyat (érmelegítőt, nyakvédőt, harisnyát) kell küldeni. Küldhető továbbá zsebkendő (de nem szabad sem arcképet, sem írást rá nyomtatni!) törülköző, gumi nélkül készített nadrágtartó, szappan, kanál, pléh-edény, fogkefe, fésű, varrőeszköz (olló nélkül fűregpor, irón és tiszta papiros).

A Hadifoglyokat Gyámoltó Hivatalhoz küldött pénzadományokért ugyancsak az előbb felsorolt tárgyakat vásárolja be itthon a Vörös Kereszt és Szeretetadományként küldi a szállító vonatokkal. Késpénz tehát ezen az úton nem jut a hadifoglyokhoz.

Budapest 1915. november 17-én.

A Magyar Szent Korona Országai Vörös Kereszt Egylete.

A Hadifoglyokat Gyámoltó Bizottság nevében: dr. Darányi Ignác bizottsági elnök, dr. Farkas László bizottsági előadó, A Központi Igazgatóság: gróf Csekonics Endre k. b. biztos, elnök, Josipovich Géza elnökhelyettes.

H I R E K.

— Püspök urunk f. hó 18-ikán d. n. Szászvárosra utazott, hogy az önkéntes iskola kath. növendékeinek szent gyónását meghallgassa. A szászvárosi ref. kollegium kath. növendékei is felhasználták az alkalmat és elvégezték szent gyónásukat. A főpásztor beszélt az ő lelki gyermekeihez magyarul, majd nemetül; vasárnap a szent misén megáldoztatta őket újból buzdítva, hogy őrizzék meg a lélek tisztaságát. Mise után a beteg katonákat látogatta meg a kórházakban, majd az ezredes látogatását fogadta. Az önkéntesek parancsnoka Winter százados mondott köszönetet a főpásztor atyai fáradozásáért és az önkéntesek küldöttsége is meleg szavakban köszöntö meg a szeretet és újabb megnyilvánulását. A vendégszerető zárdában elköltött ebéd után a főpásztor visszautazott székhelyére.

— A papnövelde könyvtárát értékes könyvekkel gyarapította Zlamal Ágost főgimnáziumi tanár ur. Erődsi Dávid nyug. pleb. ur egész könyvtárát az intézetnek adományozta. Mind a két nemes szívű jötevőnek ez uton is hálás köszönetet mond az intézet előjárósága.

— Az irodalmi társulat rendkívüli választmányi gyűlést tartott dec. 21-én d. n. a gimn. tanácstermében. A gyűlés tárgya volt a beteg főszerkesztő lemondása. A választ-

mány a lemondást tudomásul vette, a főszerkesztőnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott sok évi fáradtságos és terhes munkájáért. Egyben megbízta a szerkesztőbizottságot, hogy a közgyűlésig a lap megjelenéséről gondoskodják. A szerkesztőbizottság közreműködésével Péter Antal fogja szerkeszteni a lapot a közgyűlésig és ő is felel a lapban megjelent közleményekért.

— **Koszorú megváltás.** A helybeli Népbank néhai Roska József elhunytá alkalmából, koszorú megváltás címén 50 koronát adományozott a háboruban megvakult katonák javára.

— **Évvégi triduum a székesegyházban.** Az egész egyházmegyére elrendelt évvégi háromnapos ajtatósságot, a székesegyházban f. hó 29., 30. és 31-én d. u. 5 órakor fogják megtartani. A második napon német szentbeszéd lesz.

— **Roska Jákó temetése.** Az iwangoródi csatákban elesett ifjú hős holtteste folyó hó 18-án, édesatyja temetése után való napon érkezett meg Oroszlengyelországból, hol ideiglenesen volt eltemetve. A pályaudvarnál történt beszentelés után kikisérték a temetőbe, hol édesatyja mellett pihen. A mélyen sujtott család iránt általános a részvétel.

— **A brassói zárdában.** F. hó 19-én d. u. 4 órakor volt a karácsonyi ünnepély. 160 cseléd vonult a nagy terembe. Az a sok, aggdó lélek, hogy milyen is lesz neki a karácsony itt az idegenben, minden aggodalmát elfeledte. A nagy meglepetés; a gyönyörűen feldiszitett karácsonyfa örömmel töltötte el a szíveket. Antal R. meglek, hálás hangon mondott szép beszédben (székely ajakán ékes németséggel!) köszönetet a jó főnökönek és Sylvania nővérnek ennyi jószágért, szeretetért. Márton R. pedig leánytársainak ügyes formában vázolta és foglalta össze azokat a jótéteményeket, melyekkel a zárda már hosszú évek óta van a brassói cselédség iránt. Regicán M. meg egy kedves szép karácsonyi dallal állott fel. Bot I. és Mihály A. aktuális hangú párbeszédéből élvezetes volt látni azt az erkölcsi győzelmet, mellyel egy talpraesett cselédkör leány nyakon csipve a Körbe hoz egy gyönyörű, szabad lelkű másik cselédleányt. Még két szép szavalt hangzott el. És a programot Klett I. ft. úr fejezte be rövid, de annál melegebb, csattanós végű beszédével. Aztán jött a mindenki számára (160) kitett teríték (karácsonyi angyalfia!) kiosztása. Annyi cselédleány örömet ki volna képes esetelni? . . . A zárdai cselédkör igen szépen dolgozik annyi székely falusi leány testi és lelki boldogságán. A jó főnök és Sylvania nővér anyai gondosságú nagy jószágát tartsa meg az Isten nagyon, de nagyon soká!

— **Roskoványi hatalmas munkáját** szeretnők kiegészíteni, hogy legalább a papnevelő intézet könyvtárában legyen meg teljesen a szorgalmas és szentéletű magyar püspöknek világhírű műve. Az intézet könyvtárában eddig 33 kötetet sikerült elhelyeznünk, még épinséggel 39 kötet hiányzik. Azért arra kérjük a főtiszt. plebános urakat, szíveskedjenek a plebániái könyvtárban utána nézni és ha akad egy-egy Roskoványi kötetből kettős példány, az egyiket szíveskedjenek a papnevelő intézet könyvtára részére beküldeni. Ha esetleg olyan példányt kapnánk, mely

már nekünk meg van, az sem baj, mert az ilyet az antiquáriusok becsérlék. Még csak azt jegyezzük meg, hogy csakis kötetlen és teljes példányokat (t. i. ha csak egy kötetet is küld valaki, de az teljes legyen, az az egy lap se hiányozzék belőle) kérünk, mivel a beszerzett teljes művet aztán egyforma kötéssel akarjuk ellátni. A szíves jóindulatot és támogatást nyilvánosan fogjuk köszönni.

— **Directorium.** Azok számára, a kik háborus postazavarok miatt későn kapnak kézhez a Directoriumot, közlésszük január első hetét:

1. Sabb. Circumcisio Domini. dupl. 2. cl. (Festum fori. Appl. Miss. pro pop.) Off. pr. sine com. — LL. I. Noct. novae. De Ep. ad Rom.: *Quid ergo dicemus.* — In M. Gl. Cr. Praef. et *Communic.* de Nativ. — Vesp. pr. sine com. seq. — Compl. de Dom. col. alb.
2. Dom. (vacat) SS. Nominis Jesu. dupl. 2. cl. Off. pr. — Com. oct. S. Stephani in L. et M. (privat. tantum) Gl. Cr. Praef. de Nativ. — Vesp. pr. sine com. — Compl. de Dom. col. alb.
3. Fer. 2. Oct. S. Joannis Ap. simpl. Ant. Pss. et Vv. (omissis I. et 2.) de fer. curr. Lect. novae. — Ad Laud. omn. de fer. a Cap. de festo. — In M. Gl. 2. or. Fidelium 3. Deus, qui — Praef. de App. — col. alb. — Vesp. de fer. a Cap. de seq. (Cap. et Hymn. e 2., reliqua e 1. Vesp. festi) sine com. — Compl. de fer.
4. Fer. 3. Oct. SS. Innoc. Mm. simpl. Off. ut heri. Te Deum. — In M. Gl. 2. or. Deus, qui 3. Eccl. Praef. de Nativ. — col. rub. — Vesp. de seq. (Ant. et Pss. e 1. Vesp. festi, rel. pr. loc.) com. S. Telesph. — Compl. de Dom.
5. Fer. 4. Vigilia Epiph. priv. sem. Off. soll. LL. I. Noct. novae. Com. S. Telesph. in L. et M. Gl. 3. or. Deus, qui. Praef. de Nat. — Vesp. de seq. sine com. — Compl. de Dom. col. alb.
6. Fer. 5. Epiphania Dom. dupl. 1. cl. cum Oct. (Festum fori. Appl. M. pro pop.) Off. pr. soll. — M. pr. Gl. Cr. Praef. et *Commun.* pr. — Vesp. de festo. — Compl. de Dom. col. alb.

7. Fer. 6. De 2. die infr. Oct. sem. Off. ut heri et pr. loc. Ad Laud. et Hor. Pss. de Dom. — In M. Gl. 2. or. Deus, qui 3. Eccl. Cr. — Vesp. de Oct. (e 2. Vesp. festi et pr.) — Compl. de Dom. col. alb.
8. Sabb. De 3. die infr. Oct. sem. Omnia ut heri. — Vesp. de seq. Dom. (Ant. et Pss. ut in 1. Vesp. festi rel. pr. V. Omnes de Saba. Com. Oct. Ant. Lux de luce. V. Reges Tharsis). — Compl. de Dom. col. alb.

IRODALOM.

Háborus szindarab Nagyobb iskolás növendékeknek, iparos tanoncoknak, műkedvelőknek és ifjusági egyesületeknek kiválóan alkalmas kis háborus szindarab II-ik kiadását küldték be szerkesztőségünknek. Címe: „Az itthonmaradtok.” A mult év őszén megjelent első kiadás teljesen elfogyott. Több mint 100 helyen adták elő tavaly, igen szép anyagi eredményeket is mutatva felhadjótékony célok támogatására. Az élénk változatos jeleneteket tartalmazó darab nagy előnye, hogy semmi különösebb díszlet és ruházat nem szükséges hozzá. Ára 3 kor (2 teljes szerepkönyv). Megrendelhető az „Iskolai Ünnepeink” szerkesztőségénél Maros-Vásárhelyen.

Szerkesztői üzenetek.

T. G. Kolozsvár. Irtam ez ügyben. A válasz még késik. Boldog ünnepeket.

Á. I. Ujfalu. A postabélyegen csak ennyi áll. Levelében pedig nem jelezte, hogy Gyergyóujfaluban, Mikóujfaluban vagy Bözödujfaluban lakik-e. Szíveskedjék tehát pontos lakhelyét közölni és akkor kérdéseire levélben adjuk meg a választ.

I. I. Brassó. A kedves és hangulatos tudósítást — sajnos — csak megrövidítve hozhattuk, de a szűkre szabott hely nem engedte, hogy egész terjedelmében közöljük. Kérjük a jövőre is szíves támogatását.

Olvásóinknak, előfizetőinknek és egyházmegyénk minden hívének kegyelemteljes ünnepeket és békét hozó újévet kíván a szerkesztőbizottság.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek mechanikai szövődése
WIEN, Alapított 1838. GUÁR:
VI., Webgasse 43. 600 alkalmazott. Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

ús választékban, mindenféle és ó-keresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

A szerkesztésért felelős: Péter Antal.

Nyomatott a Püspöki Lyceumi könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.